

Izbija vesak letnik
in velja s poštnino
spod in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za tretje leta „ 1.—

Narodna se pošilja
sprejemanje v tiskarni
m. Cirila, koseške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Redniški katol. ti-
šovnega društva do-
birajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pisarni listi dobje
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rekopisli se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 38.

V Mariboru, dne 17. septembra 1903.

Tečaj XXXVII.

Volitve v okrajni zastop gornjeradgonski.

Dne 11. septem. 1903 so volile kmetske občine v okrajni zastop gornjeradgonski. Velepomemben dan je bil 11. september, velepomemben za slovenski okraj, za celo slovensko zemljo. Upapolni so hiteli narodni volilci na volišče, upajoč in zanašajoč se na zmago, upajoč, da sterejo danes kletu glavo nemčurskega sovraga. Zanašali so se vsi na enega, eden na vse in preštevali svoje glasove. Našteli so en glas večine. »Zmaga!« zaklicalo jim je veselja rodoljubno srce. A stoprav v tem trenutku se je našel politični izdajalec. Kakor nekdanji izdajalec Efišalt, ki je izdal Spartance pri Termopilah pogubi, kakor se je našel med apostoli Judež Iskarjot, ter izdal svojega Zveličarja, tako se je našel med narodnimi volilci eden in potisnil s svojim glasom okrajni zastop v roke besne stranke nemčurske! In ta človek, ki je izdal narodno stvar, je **Jože Muhič** iz Ženika pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Njemu je ob strani stal Janez Vučina, oni, ki je zatrdel, da ne bo volil Bračka, in ne oddal svojega glasu nasprotnikom.

In okrajni zastop je padel zopet v nemčurske roke. Padli smo! Domovina, tužna zapuščena, ti teptana domovina slovenska, ne plakaj! Zgodovina slovenska, sodi Efišalta, sodi Judeža. Izdal je svojo mater, svoj narod!

Volilci prihajajo.

Narodni volilci so prihajali lepo mirno in skupno vsak od svojega kraja ter se zbi-

rali pri narodnem gostilničarju g. Škrlecu. Nasprotniki so šli pa naravnost h Kürbusu, ki živi od slovenskih grošev, voli pa vedno z Nemci. Narodni volilci so videli, da sta Muhič in Vučina šla v na-protni tabor in pričakovali niso nič dobrega. Upanja sicer niso zgubili... A vendar je Muhič ostal v prugem taboru in z njim Janez Vučina, predstojnik v Terbegovcih.

Agitacija.

Ko so videli naši volilci, da nas predasta Muhič in Vučina v roke nasprotnikov, hoteli so jima z mirno prošnjo in prigovarjanjem dokazati, kako krivično postopata. Vse zastonj! Zastonj ves napor. Muhič je rekel: »Jaz sem že Slovencev sit.« A sirota uboga pa niti trohice nemški ne razume, in živi med samimi Slovenci. »Črna zemlja — pravi pesem — naj pogoltno izdajice!« Gostilničar Kürbus je pa vabil volilce z besedami: »Le sem in volite z nami. Mi imamo (zapomnite si, bilo je v petek 11. sept.) race, purane in goske!«

Bračkotu huda prede.

Točno 12 minut čez osem se je volila komisija. Dva Negovca, Bračkova pristaša, sta še manjkala. Bračko ves v skrbeh hiti prosit uradnega vodjo Rajnerja, naj počaka še pol ure, ker še niso vsi skupaj. A dobil je odgovor, da ni pomagati in da se mora točno začeti. Tako je bila komisija sestavljena iz dveh naših mož in dveh nasprotnikov. V tem sta pa že prišla manjkajoča. Bračko pomirjen reče: »Zdaj še hodimo malo pit, zdaj imamo malo cajt.« — »In pa golaža jest«,

pripomnili so nekateri in živahen smeh je nastal.

Volitev — izid.

Začelo se je glasovati. Naši možje so stali trdno kakor skala in volili odločno narodne može. Na vrsto pride Muhič in v tem trenutku mu nevidljiva roka pritisne na čelo pečat izdajstva. Postal je Bračkijanec. Vučina, ki je že tolikokrat teptal svoje pravice in svoj narod, in ki se je prej bahal, da bode sedaj Slovence volil, tudi ta je volil — nemškutarje, ki so slovenske krvi. Po končanem glasovanju se naznani, da manjka narodnim volilcem en glas, ter da je prišlo med volilcem Zemljičem in Miklnom do ožje volitve. Naši so se odtegnili glasovanju. Po izdajstvu Jožefa Muhiča smo torej propali in okrajni zastop ostane zopet v rokah tujcev. Zopet bodo gospodovali na slovenskih tleh naši nasprotniki, gospodovali tujci.

Pritožba se vložil.

Pri volitvah volilnih mož sta dobila Črnjavič in Misleta iz Mote enako število glasov. Žreb je določil volilcem Misleta. Okr. glavarstvo pa je poslalo Črnjaviču legitima-cijo in ne Misletu. Črnjavič je volil Bračka. Pa tudi o volitvah veleposestev se vložil pritožba. Videli bomo, kje je pravica!

Kdo so volilci Bračka?

Čudili se bodete, dragi bralci, čudil ves svet, ako vam povem, kdo so Bračkovi volilci. »Štajerc« bo vpil, kakor vpije vedno: »Kmet naj kmeta voli!« In naši narodni volilci so volili kmet kmeta. Ali so volili nasprotni? Ne; ti so volili kmet meščana, nad-

Listek.

Sovražniki mladine.

Spisal I. N.

Lepo pomladansko solnce priplulo je ravnokar čez gore ter razlilo svojo čarobno luč v dolinico, kjer je stala majhna, lično zidana hišica, kakih pet minut od trga D.... Pred njo se je razprostiral lepo urejen vrt in nekaj polja.

Iz hiše je stopila žena, kakih štirideset let stara, za njo pa njeni jedinček Tine, ki je še komaj dovršil šestnajsto leto. Poslavljaj se je danes od domače hiše in mati ga je spremljala do postaje, odkoder se je popeljal v mesto M.... učit se mizarstva. Pot ju je vodila mimo pokopališča, katero sta med potom obiskala ter pokleknila pri železnem križu z napisom: »Tukaj počiva Franc Završnik, priproččen vsem zncnem v molitev.« Bil je to Tinetov oče, ki je pred jednim letom umrl.

S solznimi očmi se je ločil Tine od očetovega groba ter se podal dalje na pot. Dospel na postajo, dala mu je mati lepih naukov na pot, posebno pa, da naj se varuje slabe tovaršije. Tine ji je obljubil, zvesto se ravnati po njenih nasvetih.

Vlak zažvižga, zapustivši velike oblake dima za seboj in dirja naprej. Tine je gledal skozi okno, mahal še od daleč z robcem materi v slovo, dokler mu ni popolnoma izginila izpred oči. Pogledal je še enkrat domačo okolico in milo se mu je storilo pri srcu, nevedoč, ali jo bo še kedaj videl ali ne.

Pripelje se na prvo postajo in vlak se ustavi. Ljudje, ki so se vračali iz sejma, so se kar vsipali v vozove ter zasedli vse klopi. V tem pride tudi živa, rudečelična deklica, ogleda se na okrog, ter sede zraven Tineta, kjer je bil edino še prazen prostor. Bila sta kmalu v živahnem pogovoru in predno sta se nadejala, se vlak vstavi na postaji.

»Z Bogom, deček! Tukaj jaz izstopim«, reče deklica ter mu pomoli nežno rokico v pozdrav.

»Z Bogom!« stisnil ji je desnico ter ji pogledal ljubeznivo v obraz.

Brzo kakor veriverica je skočila deklica z voza ter izginila pri izhodu, zamahnivši Tinetu, ki je stal pri oknu, z roko v pozdrav.

Nemo je gledal Tine za njo in v srcu zbudilo se mu je neko čustvo, kakor še nikoli poprej. »Kako rad bi imel tako sestrico, pa...!« V take in enake misli zatopljen, pripelje se do mesta, kjer je stopil v učenje. Iz početka pohajale so mu vedno misli na

ono neznano deklico; a polagoma je ves dogodek pozabil.

Učil se je Tine pri svojem mojstru tako izvrstno, da je z dvema letoma že znal vsa mizarška dela ter postal pomočnik. Jedno leto je še ostal pri svojem mojstru, potem pa se podal v glavno mesto k bogatemu mizarju Ferjaniču, da se bolje izuri v tej stroki ter potem začne delati v svojem domačem kraju kot lasten mojster.

Svojemu novemu mojstru se je Tine zelo prikupil, ker je bil priden in imel skrb za delo. Od tistega časa, ko je imel tako spretnega pomagača, imel je mnogo več dela, ker je bil Tine prijazen in si znal pridobiti spoštovanje vseh, kateri so ga poznali. Vsi so trdili, da bode iz njega še imeniten mojster.

Pri Ferjaniču je bil tudi pomočnik, ki je imel naročenih več brezverskih časnikov in romanov, katerih glavna vloga je bila, udrihati po katoliških duhovnikih in po sveti veri. Ker je bil Tine ukaželjen fant, izposojeval si je knjige, da je čital v prostih urah.

Ko je nekoliko časa čital te veri sovražne, nemškutarskoluteranske liste, dobival je vedno bolj mrzljivo do duhovnikov ter do izpolnjevanja krščanskih dolžnosti; postal je sovražnik milega materinega jezika; postal je nemškutar-luteranec in pozneje brezverec. Postal je tudi nevljuden, zgubljal vedno bolj

učitelja in gostilničarja. Zakaj pa niste klicali: »Gospodar Vračko!« ampak lepo ponižno: »Naš gospod oča Wratschko.« Vračka je volilo: 11 posestnikov (?) devet gostilničarjev, 1 mesar, 1 trgovec, 2 nadučitelja, 1 meščan. To si je pogledi slovenski narod in strmi!

Kdo je zmagal?

Iz gori navedenega je razvidno, da je to za Bračko zelo klaverna zmaga. Pred tremi leti smo imeli še samo 10 glasov in letos? Ko bi ne bilo izdajice, bi zmagali. To je napredek in vidi se, da dolgo ne bo — in Bračko bo šel. Tudi je bil Bračko tako splašen, da ni pustil streljati sebi v zmago, kakor je mislil. In moralno smo zmagali mi! Sami pošteni, trdni kmetje so, ki niso hoteli voliti gospoda »gospodarja« Bračka. Njega je volilo nekaj posestnikov in lepo število gostilničarjev, kar je priča, da ga imajo radi.

Raznoterosti.

Naši volilci so se zdržali mirno, le ko je šel mimo njih Jože Muhič, obstopili so ga, in ga pomilovali. Siromak istega trenutka ne bo pozabil, dokler bo živ in če ima le količkaj sranj. Najbolj pa je naše izzival gostilničar Johann Kürbus. Kaj pa je z Muhičem? Niti napil in najel se ni prav in že smo ga videli na cesti pobitega in klavernega.

Slovinci! Dan 11. septembra je za nas dan poraza, č a s t n e g a poraza ali moralne zmage. Če se sedaj ni bilo sojeno streti glavo nemčurstva, dolgo se ne bo dvigala. V prah z njo! Vi volilci pa vztrajajte, kakor ste sedaj in doživeli bodete dan častne zmage, zmage nad svojimi tlačitelji. Ne udajmo se, ampak »N a p r e j z a s t a v a S l a v e !«

Politični ogled.

Deželni zbor štajerski se snide prihodnji ponedeljek, dne 21. t. m. Slovenski poslanci bodo seveda šli v deželni zbor. Kakor slišimo, pripravljajo predloge, ki bodo v korist slovenskemu ljudstvu in v čast našemu zastopstvu v deželnem zboru. Naj nastopajo vedno dobro poučeni in z vso odločnostjo!

Štajerski deželni proračun za leto 1903 in 1904 je že gotov in je bil že dostavljen deželnim poslancem. Za l. 1903 izkazuje za 24.163.382 kron potrebščin proti lanskim 22.731.893 K in proti 24.312.066 K za l. 1904. Ker je pa pričakovati še mnogo izdatkov, bo proračun gotovo prekoračil sedanjost njegovo svoto za l. 1903, kar bo povzročilo povišanje doklad.

in bolj veselje do dela ter iskal razvedrila po krčmah in v malopridni družbi. Ljudje, ki so ga prej hvalili, so dejali: »Zelo smo se motili!«

Ko nekega dne čita Tine neko zelo idealno povest, — zadrema. Pred oči mu stopi rudečelična deklica. Hitro se je zbudil, pa teh sanj ni mogel pozabiti. Nedeljo potem je bila v gostilni »pri črnem orlu« godba s plesom, kamor se je tudi Tine podal. Plesna dvorana je bila skoro do cela napolnjena, ko je prišel Tine in se vsedel pri posebni mizi, koder je bil še prostor.

Ko si je nekoliko ogledal goste, zapazil je sebi nasproti sedeti neko rudečelično deklico; zdela se mu je znana. Tudi ona pogleda nanj. Oči se jima srečajo . . . V tem trenutku mu stopi pred oči prizor na železnici in takoj je spoznal svojo nekdanjo znanko na železnici.

Godci zagodejo in plesalci se zazibljejo v lahek valček. Tudi Tine vstane ter prosi deklico za ples. Dekle hitro vstane in kmalu sta se sukala v sredini veselih plesalcev.

Po končanem plesu Tine vpraša: »Prosim, s kom sem imel čast plesati?«

»Moje ime je Amalija Zelenik, gospod Završnik«, odgovori deklica in rudečica ji zalije obraz.

»Kako pa vi mene poznate?«

Deželni zbor kranjski je sklican za dne 22. t. m. Zadnji torek, dne 15. t. m. bi se imeli posvetovati načelniki deželnozbornih klubov pri deželnem predsedniku baronu Heinu. Katoliško-narodna stranka je odklonila povabilo ter izrekla, da se ne posvetuje o deželnozbornih formalnih vprašanjih, dokler ni osigurana zadovoljujoča preosnova deželnega reda in deželnega volilnega reda. Baron Hein je gotovo naredil kisel obraz, ko je dobil to odpoved. — Tukaj omenimo tudi, da je bil pri dopolnilni volitvi državnim poslancem namesto Vencajza izvoljen dvorni svetnik Franc Šuklje.

Češka zmaga. V Moravskih Hranicah, mestu na Moravskem, je bil dolgoleten boj mej Čehi in Nemci za občinski zastop. Pri zadnjih volitvah je zmagala prvokrat češka stranka v dveh razredih ter dobila s tem večino v občinskem zastopu. Sedaj že županuje Čeh. Nemci se silno jezijo nad Čehi. A kaj jim morejo?

Makedonski dogodki. Naši vojaki morajo biti zopet pripravljani, da odkorakajo v Makedonijo, ako pride višje povelje. V Makedoniji se zopet neusmiljeno koljejo. Bolgarski narod bi jako rad, da bi njih knez napovedal boj Turčiji ter šel na pomoč makedonskim bratom. Toda knez Ferdinand, nemškega pokoljenja seveda, nima poguma. Ljudstvo mu to zameri, in knez se boji za svoje življenje. Uvedle so se jako stroge naredbe za varnost njegovega življenja. Napetost med Bolgarijo in Turčijo vkljub vsem nasprotnim naporom kneza Ferdinanda raste in skoro nobenega dvoma ni več, da stojimo pred turško-bolgarsko vojsko. Iz Črnogore dohaja vest, da se organizujejo tamkaj ustaške čete za Makedonijo. Jedna takih čet, broječa 500 mož, se nahaja baje že v Makedoniji. Vsem Črnogorcem, ki so v stanu uriti orožje, se je razdelilo po 1000 patron, ki so došle iz Rusije. V Makedoniji divjajo Turki naprej. Nobenega razločka več ne delajo med Bolgari, Grki in Vlahi, ampak pomore vse, kar nosi krščansko ime.

Dopisi.

Sv. Ilj v Slov. gor. (Še nekaj o občinskih volitvah.) V nam nasprotnem taboru se še ni hotel vihar poleči, ki je nastal ob znanem porazu dne 27. avgusta, tega zgodovinsko znanstvenega dne. Strašno hudo se jezijo nemčurji, da sta spoštovani gospe Swaty in Pruč dali pooblastila za prvi volilni razred Slovincem. Svoj žolč izlivajo po svojih časnikih čez omenjeni gospe ter

tudi čez one poštene Nemce, ki so se volitve zdržali. Kaj je vse počenjala in kakih pripomočkov se je posluževala nemčurska stranka, kaže jasno ta-le dogodek.

H gospej Pruč, katera je že poprej obljubila naši stranki pooblastilo, so prišli dan pred volitvijo nemčurji beračiti za pooblastilo. Dasiravno je vrla gospa odločno zavrnila njihove ponudbe, so vendar ti agitatorji dobili na zvit način od nje podpis. Drugo jutro, t. j. na dan volitve, pa so dobili od nje pooblastilo tudi našinci in po postavi bi bilo le zadnje veljavno. A komisija je spoznala slovensko pooblastilo za nepostavno, a svoje pa seveda za veljavno. Ko bi bila njihova obveljala, prišlo bi bilo do srečkanja. A v tem odločilnem trenutku vstopi v volilno sobo gospa Pruč sama ter izjavi pred komisijo, da mora Slovenec Ferk voliti za njo. S tem je bila zmaga nam odločena. Omenil tudi, da je komisija ovrgla pooblastilo, katero je dala Slovincem tretja volilka iz veleposestva. A vendar jim ni pomagalo prav nič; morali so propasti, sramotno propasti, kakor trdijo sami po svojih časniki: »eine beschämende Niederlage«. — Pred volitvijo so se nasprotniki bahali, posebno polički očka Reininger, ta veleučeni in velemodri, da bodo pripeljali samo za tretji razred do nemških volilcev. No, gospod »fortschrittler« Reininger, kakor se radi nazivate, kje pa ste imeli teh sto vaših volilcev, ko ji je bilo borih 30? Ali so morda bili skriti v hotelu Felserjevi koruzi? Pa saj to ni bilo možno, kajti če bi tudi čepeli med bučami po tleh, bi jim gledale njih slamnate butice par čevljev nad koruzo. In kje bi jih neki vzeli? Mogoče bi jih tedaj toliko skupaj spravili, če bi bil ti Reininger šel agitirat tudi v Höltschlov, Fiserederjev, Sadujav pa Felserjev zelnik. V drugem razredu so zmagali »tajnaceljni« le vsled tega, ker je bil volilnik sestavljen tako, da Nemci iz tretjega razreda so bili v drugem, a Slovinci iz drugega pa v tretjem volil. razredu. Omenil bi tudi tukaj javno one mlačneže, ki so izostali od volitve, ali pa so volili proti nam. Volitev nam je pokazala, katerih obrtnikov se imamo v prihodnje držati. V tem oziru bodemo odločno izvajali geslo: »Svoji k svojim!« Izmed gostilničarjev sta volila z nami gg. Celcer in Bračko; izmed trgovcev pa je posebno pohvalno omeniti gospo Swaty, katera je v odločilnem prvem razredu volila s Slovinci. Vsa čast! — Na občinski deski sem opazil, da so razglas iz drugega voliln. razreda ločili od ostalih dveh. Piscu teh razglasov je neki od jeze trepetala roka, ko je pisal prvega razreda volilni razglas, kar je razvidno iz pisave; trepetajoča roka je raz-

»O dobro! Vi ste Martin Završnik, mizarški pomočnik pri gospodu Ferjaniču.«

»Kako vam je to znano?«

»Bil je večkrat vaš mojster pri nas ter pravil o vas . . .«

Podasta se vsak na svoje mesto ter se začneta živahno pogovarjati.

Ko je šla zvečer Amalija domov, spremiljal jo je Tine. Ko korakata nekoliko časa, začne Tine:

»Nekaj bi vas rad vprašal, Amalija!«

»Kaj pa?«

»Že takrat na železnici sem občutil v svojem srcu ljubezen do vas. Ali bi vas smel ljubiti?«

Amalija zarudi; stisne mu desnico ter reče z rahlim glasom: »Tudi meni se je do vas tako godilo.«

Prav vesel pride Tine zvečer domov ter se poda k počitku. Vsled raznih mislij se še le zjutraj zaziblje v mučen sanj.

Zdi se mu, da gleda v lično sobico, na katere sredini leži Amalija bleda — mrtva. Ven iz kota prileze pošast ter zakriči: »To je delo tvojih rok«, ter pokaže v drugi kot, kjer so stale vislice. Tine zavpije in se zbudi. Dolgo so mu plavale te sanje pred očmi, potem jih je pa kmalu popolnoma pozabil.

Minulo je nekaj mesecev. Tine je prebiral

pridno v brezverskem duhu pisane knjige in časnike ter jih še več naročil, da je s tem berilom zalagal Amalijo. Tudi ona se je navzela hitro brezverskega duha, da se je niso nič več poprijeli nauki in opomini skrbnega očeta.

Neko nedeljo se je vršil v gostilni »pri zlatem levu« shod katoliškega delavskega društva, kjer se je zbralo na stotine delavcev in raznih rokodelcev. Razni govorniki so z jednatimi besedami navduševali delavce, da naj se združujejo ter delujejo po geslu: Vse za vero, dom, cesarja! Nakrat se zasliši grozno žvižganje in vpitje. Prišel je namreč Tine s svojo, od žganja vinjeno trumo, da bi preprečili zborovanje. Pa krščanski delavci so jih pometali ven.

Tine se poda od jeze škripaje z zobmi v gostilno »pri črnem orlu«, kjer se je v nasprotstvo shoda priredil ples. Ko pride v plesno dvorano, vrtela se je Amalija s krojaškim pomočnikom Antonom in ko izplešejo, vsedla se je zraven njega. To je Tineta močno razjezilo in kri mu je zavrela po žilah. Vsede se k mizi ter zakliče z močnim glasom:

»Amalija!«

(Dalje sledi.)

metala posamezne črke po papirju. Temu se tudi nikar ne čudimo, g. Höltzschl, kajti na tem listu ste pisali smrtno obsodbo stranke, ki je toliko škodila našemu slovenskemu narodu. Videli ste, da je kmet-domačin stri verige, v katerega ste ga hoteli vkovati. — Nekdanji slavnoodkrižani »rihtar« cirkniški, Repnigg, se je pred volitvijo bahal, da Slovenci bi že zmagali, pa da so po njegovi sodbi preneumni za zmago. Ha, ha, atek Repnik, na dan volitve ste se lahko prepričali o neumnosti »trmastih« Slovencev. Morda niste videli in slišali, kako so vrli naši možje se držali strogo volilne discipline, ter niti jednega g'asu niso raztresali. Ali so torej neumni? Pa o tem se ne bom z vami prepiral!

Mursko polje. (Klin s klinom.) Kako napenjajo ljutomerski Nemci in nemškutarji vse svoje moči, da bi v svojo »sulferejnsko« šolo privabili kolikor moči mnogo zunanje dece, je dobro znano. Poslužujejo se vseh dovoljenih in nedovoljenih sredstev, da pomnožijo število učencev tako, da dobijo še celo četrti razred, čeprav imajo še za tri razrede premalo otrok, ker celo od teh je mnogo samo na papirju. Vlada pa jih z vsemi potrebnimi močmi podpira, oziroma gleda skozi prste, saj se gre za blaženo nemštvo.

V Ljutomeru imamo dovolj dobro štiri-razredno deško in ravno tako dekliško šolo. Tam se lahko vsak okoliški otrok toliko nemščine nauči, kolikor je za svoje življenje potrebuje. Da, vi Nemci, v naših šolah se bo tudi nemščina še bolj gojila kakor do sedaj, to pa ne zategadelj, da bi vzgajali vam nemškutarje, ampak samo zato, ker hočemo, da se je naša mladina samo za to nauči, da bode enkrat pobijala vas z vašim lastnim orodjem. Ne upajte drzno, da bodo v vaši šoli vzgojeni otroci sami nemškutarji. Nikdar ne! Ko odrastejo in spoznajo, kako velik greh so njihovi stariši storili s tem, da so jih za judežve groše v mladosti vam prodajali, zgražali se bodo nad tem kletem činu in tem ljutejši vaši nasprotniki postanejo ravno vam v pogubo.

Da pa vendar zabranimo nekaj tega hudodelstva, tega prodajanja nedolžnih otrok, zahteva celi okraj, da se gospoda v Ljutomeru zbere in z vsemi močmi in s pomočjo okolice snuje nemudoma nekakov podporni zaklad, s katerim se naj pomaga vsem otrokom, ki pridejo ali hočejo zahajati v Franc Jožefovo šolo, čez celo leto s knjigami in drugimi šolskimi potrebami, z obleko in hrano za poldne, posebno v zimskem in v obče — če mogoče — tudi drugem času vsaj s toplo juho. Upati je, da jih bode potem mnogo, ki pošiljajo sedaj proti svojemu boljšemu prepričanju, morda samo vsled bede svoje otroke v sulferejnsko šolo, raje pošiljalo v slovensko Franc Jožefovo šolo, kjer se tudi lahko dovolj nemščine nauči in se tudi bo.

Torej, narodni voditelji, na noge in hitro uinite vse, da zabranite na ta način izdajstvo in zatiranje slovenske narodnosti v našem okraju. Tiste otroke pa, ki jih pošiljajo res zagriženi nemškutarji v nemško šolo, tiste pa jim že privoščimo, ker prej ali slej bodo spoznali, da izdajca ni nobenemu narodu v čast in korist, prišli pa jim bodo sčasoma prav drago. — Opomba: Naše šole natlačene ne dobijo lahko dovolj učiteljskih moči, a Nemcem se dovoli celo za »papirnate« učence nakrat razred za razredom. Prokl — pravica!

—a.

Sv. Duh na Stari gori. Gotovo se ne bode malo čudili, gospod urednik, da dobite tudi od Sv. Duha, ki je podružnica fare Sv. Jurija ob Ščavnici, enkrat kako poročilo. Pa ker je zdaj pri nas marsikaj novega, zato se mi je zdelo vredno, da to cenjenim bralcem »Slov. Gosp.« sporočim.

Že pred nekaj leti smo našo podružno cerkev Sv. Duha zelo okusno prenovili in jo obdarili tudi z novimi zvonovi. Zdaj pa zidamo pri naši podružnici namesto prejšnje

mного pretesne šole veliko novo šolsko poslopje za štiri-razredno šolo, ki bode delala čast vsem k Sv. Duhu v šolanim občinam.

Toda nekaj me boli, kar dve največji duhovski občini terbegovska in galuška pogrešata, to je dobre okrajne ceste. Pa kdo jo naj napravi? Morebiti okraj, zato ker bi se zvala okrajna. Žalibog, to pri nas ni v navadi, torej napraviti bi si jo morali že prej imenovani občini sami. In kje bi se naj ta nova cesta napravila? Gotovo le v zvezi s ptujsko cesto iz Drakovce kot podaljšek nove ljutomerske ceste skozi Terbegovce, Kutince, čez Borošak in Smolince zopet zvezana s cesto, ki gre iz Radgone v Ptuj in kot najbolj naravnost zveza iz Ljutomera v Maribor.

Toda, kakor je že navadno, bo marsikateri kratkovidnež rekel, kaj pa bi tega treba bilo. In vendar je treba, ako pomislimo, da skozi veliko občino Terbegovce ne vodi nobena okrajna cesta, skozi občino Galuškak le na jedni strani in skozi občino Smolince zopet nobena. Najslabše je v tem oziru za galuške vasi Kutinči in Renkovci, od koder se mora na Grabščinčak voziti skoraj eno uro, in v Cogetince dve uri, da se pride na okrajno cesto. Naj torej kdo presodi, ako v teh občinah ni okrajna cesta krvava potreba.

Vsaki pošten kupec se nas izogiblje zaradi groznega blata po naših cestah in to posebno v jeseni, ko je kaj prodati. Boljšega človeka pa tako cela leta ne vidimo, ako se slučajno kateri ne zaide v te dolinice.

Toraj vzdramite se terbegovski, galuški in smolinski občinski odbori in premislite, ali bi se ne dalo to upeljati. Nekaj podpore bomo vendar dobili za mostove od našega okrajnega zastopa, ki je baje kmetom tako naklonjen; prodaja navozimo par let sami, potem pa naj okraj cesto prevzame, kakor jih je že veliko in za katere moramo ravno tako plačevati, kakor bi bile za nas zgrajene. Naj bodo prepričani predstojniki teh treh občin, da bi jim bili za to delo hvaležni še pozni rodovi in da bi z novo okrajno cesto zasijala boljša bodočnost tem majhnim dolinicam.

Jeden Duhovčan.

Staritrg pri Slovenjgradcu. Vsak četrt leta se komaj oglasi nekdo v Staremtrgu, tako bode zamrmrali, ko dobite ta dopis. Čas bi že davno bil, da bi se oglasil, toda čakal sem. Mislim sem, da bo storil to kdo drugi, ki ima boljše pero, kajti moje je že zarjavelo. Precej časa je že preteklo, kar se giblje novi zvon v našem stolpu. Saj je že dne 8. avgusta zadonel njegov glas po mislinjski dolini. Ta je sedaj največji v starotrški dekaniji. On tehta 2984 meter. stotov. Ko so ga peljali iz Spod. Dravograda v Staritrg, spremile so ga štiri deklice v belih oblačilih in veliko drugega ljudstva. Še predno je dospel v starotrško faro, pozdravili so ga farani s topiči. Pri cerkvi so ga zopet s topiči pozdravili narodni mladeniči iz Vrhov. Sedaj se pa že giblje v zvoniku in poje danes smrtno pesem tukajšnjemu tovarnarju in premogokopu g. J. Farski. Mož je bil Čeh in je veliko koristil za probudo našega naroda. Bil je veliko let načelnik krajn. šolsk. sveta. Danes, dne 13. t. mes. so ga izročili materi zemljici.

Dne 6. sept. so obhajali Nemci iz Slov. gradca odkritje Hugo Wolfvega spomenika. Prišlo je v ta namen nekaj godcev iz Celja. Tudi »Südmarka« je imela iste dni tukaj neko rabuko. Mesto je bilo ta dan vse v zastavah. Največ je seveda bilo frankfurtaric. Razravnokar dodelano poslopje »Sängerhalle« je visela tako velika cunja, da je, še ne popolnoma suhi omet, pokal.

Toda nekaj je vendar bodlo Nemce v oči, to je bil napis: Narodni dom in Güntherjeva gostilna. Na ta dva napisa so kazali nemčurji s palicami ali s prstom. Najrajši bi bili seveda pogoltnili to hišo, ako bi ne bila ena največjih in najlepših v Slovenjgradcu. Tudi napis okrajna hranilnica jim ni bil po volji. To dvoje poslopj je ostalo neokinčano sredi mesta, kakor bi hotelo kljubovati ce-

lemu mestu, češ, tukaj je postavljena sila, ki bode pokončalo tvoje nemčurstvo.

Spominjati se moram nekoliko še govornikov pri odkritju spomenika. Prvi je bil nemški, od slovenskih grošev že preveč obloženi zdravnik dr. Harpi, ki je proslavljal Nemce in njih pesništvo. Za njim je nastopil usnar in župan Potočnik, ki je zagotavljal, da bode občino vselej varoval ta spominek. Nazadnje se je oglasil še en Südmarkovec ter slavil zopet nemško pesništvo, posebno pa pesem »vaht am Rajn« ki je dvignila Nemce, da so prekoračili svoje meje, nakar so zapeli okolu stoječi Nemci pesem »vaht am Rajn«. Pomagati jim je moral tudi redar, slovenje-graških fotografij tudi ni manjkalo. Mislim, da mi Slovenci ne zamerijo, ako me zapazijo kot radovedneža na sliki med Nemci. Sit nemčurskega hajlanja sem jo popihal domov in sem gnal raje svoje ljube ovčice na pašo.

Pohorski ovčar.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Slovensko društvo, politično društvo za Spodnji Štajer, je imelo dne 15. t. mes. odborovo sejo, v kateri se je naročilo deželnim poslancem, naj se zaradi vojaške naredbe, da morajo letošnji tretjeletniki služiti do novega leta, pritožijo v deželnem zboru ter zahtevajo, da se prekliča ta naredba, ki bo posebno mnogo škodila našemu slovenskemu ljudstvu, kateremu pomanjkuje delavskih moči, a sinovi mu morajo še čez navaden čas služiti pri vojakih. Društvo samo se je izreklo proti podaljšanju vojaške službe že na shodu v Hotinji vasi dne 30. avgusta, kjer je državni poslanec Robič ostro grajal omenjeno trdo naredbo.

Slovence v mariborski okolici prosimo, da gotovo sporočijo našemu uredništvu, ako se bodo v kratkem kje vršile občinske volitve ali ako se morda že razpisane. Naslov je: Uredništvo »Slov. Gosp.«, Maribor. Naše uredništvo bo stvar sporočilo vsakokrat »Slovenskemu društvu«, ki bo potem vse potrebno ukrenilo! Ne poznamo druge poti, da izvemo za volitve, zatorej ponavljamo, da se naši prošnji ustreže. Zunanji Slovenci naj storijo svojo dolžnost, mariborski bodo storili svojo!

Osebna vest. Absolvirani učiteljski kandidat, g. Josip Pogačnik iz Ljubnega je imenovan učiteljem v Raki na Kranjskem.

Zaroka. G. dr. Leopold Poljanec, ces. kr. profesor na tukajšnji gimnaziji, se je zaročil z gospodično Marijo Trampuš, učiteljico v Framu. Častitamo!

Umrli je v Vuhredu 12. t. m. tamošnji poštar Franc P. Urm v 59. letu svoje starosti. — V Slovenjgradcu je umrl tovarnar I. Farski. Rojen Čeh je bil vedno prijatelj našega naroda. Naj v miru počiva!

Iz pošte. Pošta Sv. Tomaž pri Veliki Nedelji se bode odslej imenovala »Sv. Tomaž pri Ormožu.«

Mariborske porotne obravnave. V petek, dne 11. t. mes. je stal pred porotniki 17 letni delavec Anton Urajnik iz Orehove vasi. Obtožen je bil tatvine in posilstva ter je bil obsojen na pet let težke ječe. — V soboto, dne 12. t. m. je bila obravnava zoper Antona in Marijo Kovačič iz Andrenc zaradi požiga lastne hiše, da bi si pridobila precej visoko zavarovalnino. Mož je bil obsojen na deset, žena na pet mesecev težke ječe.

Dirka v Mariboru. Pri nadaljevanju v torek, dne 8. t. mes. so dobili darila: pri I. voznji: 5. darilo Anton Petovar iz Bunčan s kobilo »Minka«. Pri III. voznji: drugo darilo Anton Slavič iz Grab z žrebcom »Tonijem«.

Mariborske novice. Služkinja Barbara Domiter, ki je padla 5. t. m. pri snaženju oken iz prvega nadstropja je 10. t. m. v tukajšnji bolnišnici umrla. — Dne 11. t. mes.

je umrla v Mariboru gospa Antonija Dufek, žena tukajšnega medarja. — Kontrolni shodi za stalno vojno bodo 16. in 17. oktobra za mariborsko mesto. Začetek ob 9. uri dopol. Pokontrola bode 6. nov. Za domobrance se vrši kontrolni shod dne 5. okt., pokontrola pa 20. novem. — V torek, dne 15. t. mes. dopoldne okoli 11. ure je zdirjal splašen konj z vozom vred, na katerem je bila neka kmetica in fant, skozi poštno ulico ter naravnost v izložbeno okno K. Wolfa v gosposki ulici. Konj se je pri tem na šipi tako močno na trebuhu urezal, da je kmalo izkrvavel.

Imenovanje. G. dr. Ferdo Kunej je imenovan okrožnim zdravnikom na Vranskem, ne pa na Kranjskem kakor je bilo vsled pomote stavčeve v zadnjem našem listu čitati.

Zopet nas psujejo! List mariborskih nemških in nemškutarških trgovcev »Marb. Zeitung« zopet napada naš slovenski narod ter pravi, da je manjvreden narod z nerazvitim jezikom, s pritlikavsko omiko in hlapčevskimi navadami... Nekateri Slovenci pa še vedno plazijo pred Nemci, ki nas pustijo tako zasramovati. Pokažimo Nemcu, da smo na Spodnjem Štajerskem Slovenci gospodje!

Velika nesreča v Mariboru. Vsled neprestanega deževja zadnje dni je Drava visoko narastla, kakor že leta in leta ne. V gornjem delu svojega toka, posebno na Koroskem, je prestopila obrežje ter odnesla s seboj zemljo, mlino, brode in kar je bilo premakljivega ob bregu. V torek, dne 15. sept. se je bilo v Mariboru vedno bati za brv in mostove, da jih voda podere ali pa priplavljeni hlodi porušijo. Toda do večera ni bilo nič hudega. Proti večeru pride vest, da je voda podrla marnberški most, ki so ga še komaj lani dogradili. Mnogo ljudij je vrelo na obrežje, da vidi priplavati most. Na brvi so bili postavljeni trije redarji, ki bi naj z bakljami dali znamenje na dravski most, kedaj bo plaval marnberški most pod brvjo. Mislili so namreč, da bo pod brvjo brez vsake ovire priplaval most, ker je brv postavljena samo na dveh stebrih, dočim je pri dravskem mostu več, blizu stoječih stebrov. Proti osmi uri priplava most, redar Ljubša vzdigne bakljo, a v prihodnjem trenutku zagrmí, brv se podere, in Ljubša z bakljo švigne v Dravo in izgine v valovih. Marnberški most je trčil s tako silo ob brv, da je vzel dve tretjini brvi do zadnje deske. Pri Ljubši je stal redar Felner, tudi ta se je potopil. Tretji redar Deužman je še ob pravem času zbežal. Na brv pa, kjer ni bil več dovoljen prehod, se je priplazil tudi ključavničarski učenec Zeliška. Tudi ta je z brvjo padel v Dravo. Več ljudi pa se ni ponesrečilo. Govorilo se je skraja, da jih je utonilo 15, a to se, hvala Bogu, ne poistini. Izmed vseh treh se je, čudovito dovolj, rešil učenec Zeliška. Zgrabil se je za plavajoč hlood. Tudi Ljubša se je držal za ta hlood in skupaj sta plavala nekaj dalje od železniškega mosta. Pred železniškim mostom je še rekel Ljubša: »Deska naju ne bo držala.« Kmalu potem je deska ob nekaj zadela in Ljubša je vrglo raz njo in bil je izgubljen. Truplo so našli pri Ptujju. Zeliška pa je na deski plaval dol pod Sv. Petra. Vstrie Rabaznovega vinograda je zadel ob neko drevo na otoku, prijel se za vejo ter splezal na drevo. Sedel je na drevesu do jutraj. Ko so začeli ljudje hoditi ob bregu, klical je z vsemi silami in rešili so ga. Včeraj, dne 16. t. mes. je bil dravski most zaprt za promet. Ostanki marnberškega mostu in brvi so se zapletli ob stebre in včeraj so jih odstranjevali. Danes se zopet sme čez most.

Izpred okrajnega sodišča. Franc in Janez Srebrnik iz Grušove pri Mariboru sta se morala dne 16. t. m. zagovarjati zaradi neke dolžitve voznika Rusa. Bila sta popolnoma oproščena.

Pozor kmetovalci! Vojaško oskrbovališče v Mariboru kupi v času od 1. sept. do konca januarja 1904 samo od kmetovalcev 1600 q rži in 3200 q ovsu. Kupuje v mno-

žinah po 5 q do 100 q po mariborskih cenah. Pismene ali ustmene ponudbe se sprejemajo vsak delavnik predpoldne v pisarni vojaškega oskrbovališča v Mariboru (Eisengasse 16), kjer se tudi dajajo tozadevna pojasnila.

„Viničarski tečaji“ na mariborski vinorejski šoli bi se lahko dosti bolj po pravici imenovali ponemčevalni tečaji za slovenske mladeniče. Pred kratkim mi je pravil mladenič, ki je lansko leto dovršil viničarski tečaj, da je bil med 14. učenci tega tečaja samo eden Nемеc in vendar se je podučevalo vse nemški; le včasih se je tudi kaj povedalo slovenski. Torej eden Nемеc velja več kakor 13 Slovencev. Marsikaj bi se še lahko naučil, pravil mi je dotični mladenič, ko bi razumel, kar nam je učitelj razlagal. Naši deželni poslanci, tukaj imate zopet priliko povedati, kakšne gospodarske šole nam gospodje v Gradcu privoščijo; te gotovo ne zaslužijo imena gospodarske šole, ampak navadne mučilnice za nemškutarjenje slovenskim mladeničem.

Slovenski ne zna. Piše se nam: Nadučitelj slovenske ljudske šole v Št. Ilju v Sl. gor., Fortunat Sadu, ne zna več slovenski. Kako to? Bil je ud volilne komisije pri obč. volitvi v Št. Ilju in ko so slovenski volilci zahtevali, da se morajo postave prebrati tudi v slovenskem jeziku, ni hotel nobeden od komisije čitati postave v slovenščini. Ko pa naši volilci le niso odjenjali, vzdignil se je gospod Sadu ter nam je tako grozno slabo prestavljal volilno postavo, kakor da bi ne bil učitelj slovenske šole šentiljske. In tak naj nam vzgaja našo deco? Zares neverjetno je, da si upa Sadu biti nadučitelj slovenske šole, pa več slovenski ne zna. Svetujemo vam, da poberete vaša šila in kopita in si poiščete kruha v rajhu, ne pa da slovensko deco vzgojuate.

Šentiljski zdravnik dr. Hans Venigerholz je kaj skrben in navdušen gospod. Dne 27. avg. se je pripeljal kot bi bil brzovojno poklican, pred volišče — nemško šolo šentiljsko. Nasi možje so se povpraševali začudeno: »Kdo je tako nevarno zbolel, da je doktor v eni sapi pritekkel sem?« — No, gospod doktor, ali ste se bali, da bi vsled slovenske zmage nehala se pretakati po žilah germanska kri vašemu prijatelju Repniku, ali da bi zadel mrtvoud Höltzschla, krč Saduja, ali pa da bi se Fišerederja celo trašlika lotila?

Školep šolskega leta in šolarska veselica na trirazredni šoli na Cvenu. Cvenska šolska soba se je dne 13. t. mes. popoldne napolnila s šolskimi otroci in s stariši otrok; pa tudi drugi so bili zraven. Ob 4. uri pozdravi g. nadučitelj T. Pušenjak navzoče, vspodbuja v govoru otroke, da bodo zdaj v počitnicah ravno tako pridni kakor v šoloobiskajoči dobi, pa da naj vrlo dobro opravljajo svoje verske dolžnosti. Naj so hvaležni starišem, sploh vsem, kateri njim pripomagajo do učenja in napredka. Nadalje je starišem na srce polagal, da naj delujejo z učiteljstvom skupno za blagor mladine. Nato stopi na vzvišan prostor Micika Krajnc in prav ganljivo izvede prolog »Nazareška cvetlica«, kar je naredilo na navzoče globok utis. Za tem so se nam predstavili učenci kot zastopniki stanov, kateri se borijo na tej zemeljski grudi za svoj vsakdanji kruh. Vsaki je opravljal svojo obrt ali delo svojega stanu. Pri nekaterih je bilo smeha, pri drugih pa občudovanja, bila je za gledalce duševna paša in za šolarje veselje. Ob koncu je bila deklamacija z živo podobo »Večna luč«. Pred občinstvo je stopila Frančika Kardinar, belo oblečena, s krono na glavi. Svojo nalogo je prav dobro izvršila. Druga deklica, Kristina Karba je bila noč, črna oblečena, ter se proslavljala, da je ona kraljica sveta. A dan ji pokaže na podobo Kristusa: Ti si luč sveta, vstajenje in življenje! Zatem so se zapele tri pesmi, slednja cesarska. Ljudje so se razšli, otroci pa pogostili. Bodi izrečena zahvala učiteljstvu sploh in vsem, kateri so kaj pripomogli, osobito pa g. Pušenjaku in g. Mursi.

V slovensko zgodovino. Oni narodna izdajica, ki je dne 11. septem. 1903 dal slovenske Špartance v roke nemčurjev, bračkijancev in štajercijancev pri volilni bitki v gornjeradgonski okrajni zastop ter se izrazil, da je že sit Slovencev, je doma na Ženiku pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Njegovo ime je **Jože Muhič**. Slovenski stariši, pripovedujte svojim otrokom ta žalosten dogodek v vedno svarilo!

Volilci, ki so volili Wratschka. Narod slovenski! Tu ti podajam one može, one, ki so vsi krvi slovenske, kojih stariši so jih učili najprej slovenski. Ti pa rajši hodijo po potu ljutih nasprotnikov našega milega naroda. Podam ti imena, sodi je sam, sam je kaznuj. Pečat, oni žgoči pečat posilinemštva ima vsak utisnjen. Evo jih: Peter Kajdič, mesar, Jak. Križanič, posestnik; oba v Rihtarovcih; Jak. Klobasa, trgovec z jabolki, Okoslavci; Mat. Špendé, sedaj nadučitelj, Ejlec, posestnik, oba iz Ščavnice; Jak. Mikl, še nemški ne ve, posestnik, Sv. Jurij ob Ščavnici; Jože Muhič, posestnik, Ženik; Puhar, gostilničar, Markovič, posestnik, oba v Zbigovcih; Ant. Gril, gostilničar, Joh. Kocbek, gostilničar, oba iz Šratovec; Janez Vučina, posestnik na Ženiku; Val. Matjasič, Galušak; Alojzij Koler, gostilničar, Hrastje; Bračko, Orehovci; Žalar, podpiše se Seiler, Orehovci, desna roka Bračka; Fr. Paulič, gostilničar, Črešnjevci; Fr. Krempl, gostilničar (svak Bračka), Črešnjevci; Thomažitz, posest., Negova; Budna, nadučitelj v pok., Negova; Joh. Kürbus, gostiln. v Gornji Radgoni; Joh. Horvat, gostiln. v G. Radg. Črnjavič, posest., Hrastje; A. Fekonja, gostiln., Police. Winkler, meščan v Radgoni, voli za Police in hodi čez Muro na slovenska tla ukazovat. Slovenci! Ali se vi to trpite?

Ogenj. V torek, dne 8. t. m. popoldne je začelo goret pri gospodarskem poslopiju Janeza Heler v Dogošah pri Mariboru. Vsled pomanjkanja vode ni bilo mogoče omejiti ognja, ki se je kmalo razširil na sosednja poslopja Franca Krajnc in Pavla Heler, ki so popolnoma pogorela. — V Janžkem vrhu pri Ptujju je zgorela dne 2. t. m. hiša in gospodarsko poslopje posestnice Ané Belec.

Vojaški novinci občine Škale so se javili okraj. glavarstvu, da želijo vstopiti s 1. okt. v aktivno vojaško službo.

Samomor. V Gor. Ivanjcih je izpila v kavi karbolovo kislino 49 letna Frančiška Lubec iz Trsta, ki je bila pri posestniku Dominiku Breznik na letovišču. Umrla je še isti dan, dne 5. t. m. na zastrupljenju. Vzrok samomora ni znan.

Pasji kontumac je zapovedan v občini Marnberg, ker je pes trgovca Lukasa stekel. Vsi psi so se morali izročiti konjederu. Pes je vgrizel tudi nekatere otroke.

17letni morilec. Franc Jelčič v Čatežu ob Savi je napadel dne 8. t. m. 14 letna fanta Roberta in Julija Namars. Najprej je pahnil jednega v roko, ne da bi ga ranil. Ko ga je hotel njegov brat Julij braniti, zabodel mu je Jelčič nož v prsa, da je kmalu nato umrl. Morilec je komaj 17 let star in znan kot surov deček.

Roparski napad. V soboto, dne 5. sept. po noči ob 11. uri so z noži napadli italijanski zidarji v Slovenjgradu V. Picco, G. Picco in Gr. Sandrini svojega tovariša Elio Bovac, ga smrtno-nevarno ranili ter oropali 30 K. Dva napadalca so že prijeli, tretji pa je ušel.

Mursko polje. Pri nas se slišijo mnoge pritožbe zaradi naše železnice. Skoro vse pošiljatve bi morale biti z nemškim naslovom, ker jih drugače ondotni uradniki nočejo sprejemati in se izgovarjajo, da teh krajev ne poznajo. Zakaj pa so potem šematizmi? Samo naj jih zahtevajo od ravnateljstva in povedo, da tukaj stanuje slovensko ljudstvo. Tudi se hudo pritožujejo vsi, ki imajo s to železnico kaj opraviti, da se posoda ali zaboji vržejo ven iz kolodvora in tam čakajo, da

pride lastnik; vkljub temu pa še mora plačati lego, kakor da bi bila posoda pod streho. Seveda za uboge slovenske pare je vse dobro!

V Ljutomeru je dne 8. t. m. obhajala Franc Jožefova šola svojo šolsko veselico v prostorih gosp. Kukovca. Vspored je bil kaj raznoličen in vse točke so bile dobro rešene. Zlasti so ugajali »Mladi vojaki«, uniformiran deški zbor s spremljevanjem tamburašev. Občudovali smo učence višjih razredov, ki so peli točno, kakor najbolj izvežban pevski zbor. Gospod ravnatelj, Jan. Ev. Robič je pozdravil stariše in dobrotnike šole in zavračal zaničevanje, ki se zadnji čas po krivici godi temu zavodu, najbolj gotovo iz nevošljivosti. A še bolj kakor prepričevalne besede gospoda ravnatelja, še bolj je pokazala veselica, da se otroci v tej šoli vzgojujejo resnično v versko-narodnem duhu. O ko bi se vsem slovenskim starišem odprle oči, da je ta šola za slovenske otroke!

Ljutomer. V nedeljo, dne 6. t. m. je priredila učiteljica ročnih del, gospodična Angela Karba, v telovadnici Franc Jožefove šole razstavo ročnih del učenk iz 2. 3. in 4. razreda dekliške šole. Ta razstava je zopet jasno pokazala, kako plodonosno deluje Franc Jožefova šola tudi na tem tako važnem polju. Po natančnejem pregledu izloženih del smo spoznali, da se učiteljica ne ravna le strogo po metodično-didaktičnih načelih in da pozna dotične postavne odredbe, temveč da posebno ovažuje praktično stran tega pouka. Občudovati nam je bilo ne samo množico in mnogovrstnost razstavljenih del, ampak tudi še posebno spretnost učenk v šivanju in krpanju. Pouk v šivanju in krpanju, to je prava priprava za življenje; ravno v tem se kaže velika korist tega učnega predmeta. Take razstave bi se morale vršiti vsako leto, da bi se stariši in ljudstvo v obče prepričali o koristi in važnosti ročnih del za dekleta in njih poznejši poklic. — Franc Jožefova šola obhaja letos desetletnico svojega obstanka. Krasni šolski dom, bodi še leta in leta ponos ljutomerskih Slovencev!

Za rogački okraj so se povišale okrajne doklade.

Pozor! V slovenjebistriškem okraju prodaja neki človek prepovedane knjige med kmetjskim ljudstvom. Opozarjamo vsakogar, naj se ne da prevarati!

Nesreče. Iz Celja se nam poroča: Dne 6. t. m. je padel delavec v tukajšni cinkarni Janez Kokel v samokolnico, napolnjeno z žarečim pepelom ter se močno opeknel. — Dne 9. septembra sta se igrala dva fanta 14 letni Ogorevc in 12 letni Leopold Jezernik iz Slov. Bistrice z neko patrono, katero sta našla po manevrih. Patrona se je razpočila in odtrgala Jezerniku nos ter ga poškodovala pri desnem očesu. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico. — V sredo, dne 9. sept. se je pripetila blizu slovenske šole pri Ptujju velika nesreča. Hlapec St. Zvenšak je peljal na vozu tri sode vina. Nakrat se mu splašijo konji in zdirjajo po cesti potegnivši hlapca seboj; voz se prevrže in pade na hlapca. Težko ranjenega so potegnili izpod voza, ko so konje ustavili. Desna roka je na dveh mestih zlomljena. Prepeljali so ga v bolnišnico v Ptujju. — V Gradcu se je zgrudil na ulici dninar Janez Kreutz iz Radvanja pri Mariboru. Prepeljali so ga v mestno bolnico. — Iz Save so potegnili pri Dolu truplo neke ženske.

Celjske novice. Posojilnica v Celju je znižala obrestno mero od 6 na 5½ % — Celjski Sokol priredi 20. t. m. izlet v Žalec. — Za vadničnega učitelja je imenovan neki Jožef Prunner iz Dunaja, ki ne zna nič slovenski. In tak človek bo slovenske dečke podučeval? — Pravila prostovoljnega gasilnega društva za celjsko okolico je graško namestništvo potrdilo. Zdaj pa le v obilnem številu pristopajte k društvu, slovenski možje in mladeniči! — Pred tukajšnjimi porotniki je bila zaradi detomora dne 15. t. m. obsojena Marija Flis, dekla v Loki pri Laškem,

na tri leta težke ječe. — Zaradi tatvine je bil obsojen mizarski pomočnik Rudolf Schambach na šest let težke ječe. —

Most pri Brežicah padel v Savo. Odkar so dobili Nemci okrajni zastop v roke, ni več čuti besedice o mostu čez Savo, dasi so z nemško resnobo obetali, v najkrajši dobi most zgraditi, ako dobe okr. zastop v oblast. Toda pustolovni brežki nemškutarji love novce za »Deutsches Heim« po vsem svetu, most pa, ki je za okraj velikega pomena — pustili so v Savo pasti. Heil!

Cerkvene stvari.

Imenovanje. Č. g. Martin Jurkovič, kn. šk. svetovalec in župnik v Ljutomeru je imenovan dekanom ljutomerskim.

Duhovniške vesti. Prestavljeni so čč. gg. kapelani: Janez Bosina iz Št. Jurija ob Ščavnici v Laško, Anton Stergar iz Laškega v Magdaleno, Janez Ilc iz Podsrede v Šmarje. — Na novo nastavljen je č. gosp. novomašnik Al. Gričnik v Podsredo. — V začasni pokoj je stopil č. g. Fr. Spindler, kapelan pri Sv. Magdaleni v Mariboru.

Zlata maša v Kamnici. Dne 6. sept. t. l. smo imeli v Kamnici izvanredno lepo, pomenljivo slovesnost, kakoršne Kamnica še ni videla. Veleč. g. Jožef Fras, župnik v pokoju, so obhajali pri nas svojo zlato mašo. Gledljivo je bilo gledati osivelega starčka iti v slovesni procesiji z vencem na glavi in s pastirsko palico v roki iz župnišča v cerkev sv. Martina. Marsikatero oko je bilo solzno; tudi sivi starček slavljence so kakor otrok jokali. Spremljali so na tem pomenljivem potu ljubeznivega slavljence vlč. g. profesor I. Vreže iz Maribora, domači čč. gg. sobrati, lepo število belo oblečenih devic in nebroj ljudstva. V cerkvi so nam slavnostni pridigar g. prof. Vreže v prelepih in do srca segajočih besedah orisali življenje in delovanje starčkazlatomašnika in nam razložili pomen in namen redke slovesnosti. Častitl. starčku-zlatomašniku želimo še prav mnoga leta!

Umeščen je bil na ljutomersko župnijo kn. šk. duhovni svetovalec čast. gospod Dav. Jurkovič dne 13. t. m. Že na predvečer so ga vrli ljutomerski župljani počastili z velikansko bakljado in podoknico. Drugi dan ga je umestil mariborski stolni župnik č. g. Jak. Bohinc, ki je imel tudi svečanosti primeren nagovor. Sv. opravila so se udeležili načelniki vseh oblasti ljutomerskih ter zelo velika množica vernega ljudstva.

Premembe v štajerski kapucinski provinciji. P. Elvard Bervar, provincijal. Definitorji: P. Donat Zupančič, gvardijan v Škofiji Loki; P. Kajetan Dvoršek, gvardijan v Gorici; P. Albert Mösselberger, gvardijan in magister novincev v Schwanbergu; P. Gottard Burtcher, gvardijan v Murau. — Lipnica: P. Janez Ev. Ažbe v Celje, P. Leon Črček, gvardijan in prokurater, P. Godofrid Vojtek kot vikarij v Knittelfeld, P. Maurus Rozman, kot katehet v Gradec. — Gorica: P. Celestin Sajk v Sv. Križ, P. Anselm v Lipnico, P. Ferdinand Stadler v Škofjokoloku. — Celje: P. Ubald Bergant kot gvardijan v Sv. Križ. — Volšperk: P. Sigmund Wagner, kot vikarij v Celovec, P. Kelst Vavpotič, gvardijan ondu, P. Gebhard Tscholl za kateheta v Lipnico. — Sv. Križ: P. Evgen Merše v Volšperk za vikarja, P. Godofrid Novak v Irdning, P. Vilibald Rupar za kateheta v Gorico. — Krško: P. Janez Damascen Lorenčič v Mettersdorf. — Murau: P. Angel Sattler v Hartberg za vikarja in kateheta. — Celovec: P. Anaklet Waltl za gvardijana v Irdning, P. Placid Paar v Murau. — Hartberg: P. Zeno Lezno za vikarja v Irdning, P. Oton Kocjan za kurata v bolnišnici in bibliotekarja v Krško. — Knittelfeld: P. Oswald Seme v Volšperk, P. Bruno Karner za kateheta v Hartberg. — Schwanberg: P. Atanazij Eisler za kurata v bolnišnici v Knittelfeld, P. Angelik Esenko v Volšperk. — Irdning: P. Kajetan Dvoršek za gvardijana v Gorico, P. Ciril Gorican v Sv. Križ. — Mettersdorf: P. Epfan

Bachmaier v Schwanberg, P. Maksimilijan ostane superior ondu.

Spremembe v frančiškanskem redu. V Ljubljano pride O. Regalat Čebulj iz Nazareta, O. Blazij Farčnik iz Kamnika; iz Ljubljane grede: O. Pij Žankar v Maribor, O. Albert Pirc za kaplana svetotrojiškega v Slov. gor., O. Norbert Sušnik in O. Makso Brelih na Brezje; v Novo mesto pride O. Atanazij Avser z Brezij; v Kamnik pride O. Kerubin Tušek iz Rima za suplenta domačega bogoslovja, O. Klement Grampovčan iz Maribora; iz Kamnika gre O. Frančišek Ambrož na Sv. Goro; iz Brezje gre O. Avrelij Knafelej za gvardijana na Sv. Goro; na Brezje pa pride poleg dveh imenovanih očetov še Alkantara Črtanec iz Maribora; O. Krizostom Wester gre iz Maribora v Pazin; s Sv. Gore gre O. Kasijan Zemljak v Maribor; iz Gorice gre O. Fric Saller v Maribor; v Nazaret gre O. Elekt Hamler, O. Anselm Murn z Brezij; v Mariboru postane gvardijan O. Kalist Heric in O. Filip B. Perc postane vikarij; k Sv. Trojici pride še O. Kajetan Kogej s Sv. Gore.

V rimsko-katoliško cerkev je od protestantizma prestopil zdravnik na Planini, g. dr. Ernst Schorr in bil dne 15. sept. t. l. v župnijski cerkvi šentvidski javno vsprejet, pogojno krščen in med daritvijo sv. maše prvokrat obhajan. Že dolgo je o tem koraku premišljeval, znanstvene razprave proučeval, bližnjo pripravo pa so mu preskrbeli in vodili veleuč. g. duh. svetovalec Ant. Ribar, emerit. profesor bogoslovja, sedaj župnik šentvidski.

Marija Snežna na Velki. Dne 2. sept. so milostl. gosp. J. Majcen, kanonik v Mariboru na tukajšnjem svojem posestvu slovesno blagoslovili prenovljeni križ s kipom Marije. Blagoslovljenja se je vdeležilo precej ljudi, čeravno je bilo na delavnik.

Društvena poročila.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali gg. dr. Iv. Glaser 10 K, A. P. Korošec 10 K, dr. R. Pipuš 20, dr. Fr. Rosina 10 K.

Čebelarstvo zborovanje se vrši v nedeljo, dne 20. t. m. ob 3. popol. pod Kalobjem. Prednašal bo učitelj čebeloreje g. Kurbus ter bo združil in vzimil dvoje ljudstev v navadnih panjih in bo dobival med. Kdor se zanima, naj pride. Od kolodvora v Št. Juriju do Sv. Jakoba se gre peš en pol ure po ravnej cesti.

Bralno društvu pri Sv. Marjeti na Drav. polju je podaril bogoslovec č. g. Fr. Šegula v Moškanjih precejšnje število knjig. Za ta blagodušen dar se imenovanemu gospodu pristržno zahvaljujemo. — J. Žunkovič, predsednik.

Osnovni odbor »prost. požarne brambe pri Sv. Martinu na Paki« nanašanja, da se bo v nedeljo, dne 20. t. mes. vršilo zborovanje v občinski pisarni s sledečim vspešnim: 1. sprejem izvršujočih in podpornih udov, 2. volitev načelnika oziroma poveljnika, 3. razni predlogi in slučajnosti.

Novo bralno društvo v Veržaju. Dne 30. avg. se je zbralo v Veržaju na klic gosp. nadučitelja Vauda in ekonomata Seršena mnogo posestnikov in drugih mož iz trga in okolice v posvetovanje glede snovanja »kmetijskega društva za Veržaj in okolico«. Pri tem shodu je g. nadučitelj Vabič iz Runča posredoval z jednatim poukom o potrebi in koristi takega društva. Še isti dan se je oglasilo 24 udov z lastnoročnim podpisom v pristopno društvo. Ti so potem na predlog gosp. Stanetiča iz Banove enoglasno izvolili g. nadučitelja Vauda začasnim predsednikom in g. Fr. Seršena ml. začasnim zapisnikarjem. Pravila so že predložena in upajmo smelo, da bode pri prvem obnem zboru, ki se bo vršil takoj po vrnitvi potrjenih pravil, oglasilo še kakih 60 do 80 udov, da bode potem tako okrepano društvo lahko krepko in vspešno slo na svoje prevažno delo. Misel in čin je izvršten, obžalovati je le mnogo zaslepljenec, ki nam obetajo za vedno kazati hrbet. Žal

jim bode že za kratek čas, a potem bo prepozno, ker jih potem ne bomo več sprejeli.

Bralno društvo v Galiciji. Dne 6. sept. t. l. se je osnovni shod kmet. in braln. društva s prvo veselico vrlo obnesel. Kot govornika sta nastopila gg. A. Petriček in I. Kač iz Žalca. Šaljivi nastop je napravil dosti smeha. Igrala se je tudi igra »Vaški skopuh«. Diletanti so nastopili vsi še le prvič. Če se pomisli kratek čas, v katerem so se izurili, v dobrem tednu in to kmečki fantje, mora se reči, da so dobro rešili svojo nalogo. Veselico in zborovanje je obiskalo nebroj domačinov. Pa tudi sosedne fane so bile dobro zastopane. Prišli so tudi vili dobrnski č. g. kaplan z dobrnskimi fanti. Posebno pa še ne smemo pozabiti pevskega zbra iz Šnartna v Rož. dolini, ki nas je razveseljeval s svojim izbornim petjem. Tako se je izvršila prva veselica častno brez vsake nerednosti. S tem ste pokazali, dragi Galičani, da tudi pri vas biva omikano ljudstvo, ki si želi pomagati do boljše bodočnosti.

Iz drugih krajev.

Sestre papeža Pija X. V torek, dne 8. t. m. so se odpeljale sestre novoizvoljenega papeža iz Benedk v Rim, kamor jih je pozval papež. Ko so prišle na kolodvor v Benedkah, so zahtevale vožnje listke za III. razred, toda prefektura je naročila za nje poseben salonski voz, v katerem so se odpeljale v Rim.

Telesni razvoj in posebna nadarjenost učencev. Znani znanec telovadbe dr. F. Schmidt v Bonnu opozarja v časniku »Körper und Geist« na čudno zvezo med večjo višino in težo telesa in uspehom učencev v šolah. Že preje so opozorili na to Gracianov in Sack na Ruskem in Porter v St. Louisu. Schmidt sam je proizpital zdravstvene pole 2153 deklet in 2089 dečkov, iz česar je sledilo, da so bili otroci, ki so v isti starosti prej prestopili v višji razred večji in težji nego oni, ki so v napredovanju zastajali, iz česar moremo zopet zaključiti, da so otroci z večjo višino in težo bolj nadarjeni. Tako n. pr. je merilo 49 desetletnih učencev, ki so bili še v drugem (po našem šestem razredu), povprečno 135.1 cm, težki pa so bili 29.8 kg, čim je 129 dečkov iste starosti v tretjem razredu (v petem) merilo povprečno 134 cm, tehtali pa so 28.8 kg.

»Vychova félesná.«

Dva meseca v zaboju skrit. Zasebni uradnik Aleks. Jagdic, ki je bil nastavljen v Nagy-Becskerek, je izvršil v več mesecih razne goljufije ter je ponarejal razne dokumente. Policija je poizvedovala vseokrog in je celo obvestila pristanišča vnanjih držav, da bi mu prišla na sled. A vse zaman. Pa dobi za dva meseca neko anonimno pismo, v katerem je stalo, da Jagdic najbrže še Becskereka zapustil ni. In policija je prišla na idejo, da preišče vse na njegovem stanovanju. In res ga je dobi a ondi skritega v nekem zaboju. Osvobodila ga je nerodnega stanovanja in pripeljala v malo boljše stanovanje — v ječo.

Ukanjeni Ribničan. Šel je Čič po svetu z octom in z brusni. Videl je Ribničana na drevesu, kako sedi na veji in jo žaga na oni strani, prav blizu debla, sam pa sedi na drugi strani na kraju veje — in žaga naprej! Videl je to Čič in rekel Ribničanu: »Čuješ, ako boš žagal tako naprej, boš padel doli!« — »Ne bom ne!« je odgovoril Ribničan, a Čič je šel naprej po svoji poti. Kmalu je odžagal Ribničan vejo, na kateri je sedel in je padel skupaj z njo na tla. Drugače tudi ni moglo biti. Padel je toraj, ali ker ni bilo visoko, je ostal živ in zdrav, pa je tekel brzo za Čičem in ga ves začuden vprašal: »Kdo si ti, ki si že naprej uganil, da bom padel?« Čič je videl, da ima opraviti z bedakom, pa mu je rekel: »Jaz sem Bog. Jaz vem vse.« Ribničan je precej pokleknil pred Čičem in ga prosil: »O dobri Bog, povedi

mi, kaj se bo z menoj zgodilo?« A Čič mu je odgovoril: »Ti pojdeš zdaj prek treh ograd. Ko prideš na vrzelo tretje ograde, padeš na tla in umreš pri tej priči!« Ribničan je šel in ko je šel preko druge ograde, mu je že prihajalo težko. Ko je pa prišel na vrzelo tretje ograde, je padel precej na trebuh in je tako obležal. V žepu je imel kruh za južino. In ko je padel na tla, padel mu je tudi kruh iz žepa. Prišel je po poti pes, pograbil Ribničanov kruh in ga začel griziti. Ribničan je iz tal žalostno gledal, kako mu žere pes južino, in je jezno mrmral: »O, da sem jaz še živ, ne bi ti žrl mojega kruha!«

Prozoren človek. Pokopali so pred dnevi v Tepliz Count Orloffa, za kojega se je za njegovega življenja kaj živo zanimalo vseučilišče v Lipskem in Berolinu. Bil je to ves pohabljen človek, kojega koža in kosti so imele to posebno lastnost, da so bile prozorne. Če si na primer djal uro pred nogo, si zamogel skozi nogo videti, koliko je ura. Umril je Orloff radi želodčnega raka. Ker pa je bil ves pohabljen, so morali radi njega narediti posebno krsto, da kar sedi v nji. Prišel je v Tepliz profesor lipskega vseučilišča, da bi Orloff odkupil za vseučilišče. A brez vspeha, ker je zahteval impresarijo preveliko odškodnino, kakor tudi, ker je bilo prevažanje v Lipsko zvezano s prevelikimi težkočami.

Gospodarske drobtinice.

Ljutomer. Takajšna kmetijska podružnica bode zborovala v nedeljo, dne 21. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni g. Ivana Kukovca pri parnem mlinu s sledečim vspreedom: Nagovor podpredsednika; razdelitev daril, določenih pridnim poslom t. j. hlapcem in deklam; govor o krmnih rastlinah; volitev novega odbora in razni predlogi. Zborovanje je vsakemu pristopno; želi se, da bi se posebno taistega vdeležili naši okoličanski kmetovalci, kojim je ležeče na napredku kmetijstva; obenem se taisti uljudno vabijo, da naj pristopijo kot udje k naši podružnici, kajti nikakor ne kaže, da bi se naša kmetijska podružnica, katera šteje sedaj malo udov, razpustila. Pristopite torej kmetovalci k njej prav številno. Naša podružnica vzdržuje zvezo med kmetijsko deželno družbo in kmetovalci in udje uživajo marsikatero ugodnosti, katerih brez podružnice ne bi bilo mogoče doseči. To zborovanje je tudi zategadelj jako važno, ker se mora izvoliti novi predsednik namesto preč. g. Iz. Skuhala, bivšega dekana, kateri je bil predsednik te podružnice malodane vsa leta svojega duhov. pastirjevanja tukaj v Ljutomeru. J. K.

Nekatere sedaj najnavadnejše bolezni in napake vina.

Piše Ivan Bele, potovalni učitelj.

(Dalje.)

Da vino porujavi, to povzroči neki ferment imenom »oksidaza« takoimenovana ker povzroča okisavanje ali kakor kemiki rečejo, oksidiranje (to je spajanje s kislicem zraka). Ta ferment zamore torej še le pri prisotnosti obile množine kislice, ki je v zraku, vino kaziti. Če je vino v sodu še popolnoma čisto, pa se od njega pošlje vzorec kupeu, ki namerava vino kupiti, se vsled takega vzorca večkrat kupčija razbije. Oni zrak, ki je za časa nalivanja vina v steklenico vmes prišel, že zadostuje, da vino med potom rujavi. Tako prihajajo v zadnjih letih mnogi vzorci na njih mesto, ki pa kupce le strašijo. Kdor hoče poskusiti, da li ima njega vino nagon rujaviti, ta naj le nalije nekaj vina v čašo ali v ste-

klenico, opazil bode, kako začne od površja doli, torej od tam, kjer zrak vpliva, rujaviti. S takim vinom je treba potem primerno ravnati.

Lastnosti rujavega vina so res slabe in neprijetne. Če vina rada porujavijo, je to velika ovira za kupčijo zlasti tam, kjer je navada mlada vina prodajati. Nevešč kupec se boji takega vina, ki rado rujavi, vešč pa tudi porabi večasih priliko, da s tem ceno potisne. Ker pa je tem neprilikam kaj lahko v okom priti, se jih ni treba bati, kletar naj bo vsaj toliko veščak, da ve kaj storiti.

Sredstva, ki odkisavajo tako n. pr. žestinski ali alkoholični vrvež spravijo rujavo barvo iz vina. Zato kaže vinu, ki je že porujavelo, nekaj malega sladkorja in pa drož dati, da zopet začne vreti. Najbolje pa je taka vina, katerih poskušnja kaže, da rada porujavijo pri vsakem pretakanju v žveplani sod naliti. Žveplena sokislina, ki nastane pri sežiganju žvepla, je namreč kletarju najpriprosteje in najpristopneje sredstvo. O tej priliki je pa treba zopet opozoriti, da naj pustijo kletarji one z raznim cvetjem posipane žveplene ploščice. To so le prodajalcem v korist, v vino mu pa spravijo neprikladen duh. Le žveplo samo za se je merodajno, rože ne pomagajo nič. Tudi žveplo na platnu ni dobro za žveplanje takih sodov, v katere se vino naliva, kajti kadar enja gori, dela tudi duh, kakoršen ne spada v vino. Najbolje je žveplo na papirju, katerega si sleherni tudi kaj lahko doma pripravi. Za 1 hl prostora v sodu zadostuje po 2 gr žvepla. Kdor bode primerno žveplal, ta rujavega vina niti poznal ne bode.

Če pa je mošt iz gnjilega grozdja, tedaj ga pa najbolj kaže, takoj ko pride od stiskalnice, v žveplane sode naliti.

Če je vino že rujavo, ne bode vsled žveplanja svetlo postalo, kajti one snovi, ki so postale v vinu nerazstopne, ki ga motijo, žveplo ne odpravi. Pač pa pomaga žveplo, da vino, ki je še čisto, ne bode rujavelo ali če je že nekoliko rujavo, da še bolj ne porujavi. Žveplo vpliva namreč na oksidazo, ki je vzrok porujavljenju.

Onim, ki imajo pred žveplom v vinu velik in res tudi opravičen strah, naj bode pa rečeno, da glavobol, ki je vzrok temu strahu, pride res od žvepla pa od njega nespametne uporabe. Koliko zdravil ima človek, ki so hud strup, ki ako niso prav uporabljena, lahko njega življenje vničijo, a prav porabljena mu pa znajo življenje rešiti.

Kdor ima vino na pipi ter ga brezumno žvepla, dela pač nespametno. Če se pa pri pretakanju na 1 hl prostora po 2 gr žvepla zažge in tako vino, prej ko se vživa, itak še dalje časa leži ali se celo prej še enkrat pretoči, potem ni o škodljivi žvepleni sokislini skoro ne duha. V par tednih se ta že zna zgubiti.

(Dalje prihodnjik.)

Listnica uredništva. Gospica Julčika Šijanec v Gradcu: Hvala lepa! bodemo priobčili. — G. I. T. v Zavrču: Hvala, a take reči lahko prinašamo le v in-seratnem delu.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 8. avgusta do 6. septembra poslale podružnice: moška v Št. Juriju ob juž. žel. 150 K kot čisti dobiček veselice, podružnica v Ljutomeru 30.84 K, moška v Ormožu 150 K kot čisti dobiček veselice, g. kapelan Fr. S. Gomilšek pri Sv. Benediktu v Slov. gor. pri domači veselici nabranih 10.70 K, g. župnik v Vitanju Alojzij Arzenšek 1 K, gosp. Janko Korpar 5 K kot prebitek veselice velikonedeljskih dijakov, minorit v Ptuj u. Lenart Vavpotič 5.22 K.

Loterijske številke

Gradec 12. septembra: 14, 40, 15, 50, 9.
Dunaj 12. septembra: 19, 23, 26, 35, 51.

Društvena naznanila.

Dne 20. sept. »Polit. in gospod. društva v Št. Pavlu pri Prebodu« poučni shod. Predava potov. učit. g. Bele. Prosta zabava in srečolov.
» » » »Kmet. društva Lešnica in okolica« pri Ormožu velika tombola na Runeču v prid društveni denarnici. Sviranje hajdinskih tamburašev.
» » » »Katol. izobr. društva v Studencih pri Mariboru« izlet k Sv. Petru pri Mar.
Dne 27. sept. Društva »Kmetovalci« v Gotovljah velika veselica s petjem, tamburanjem in gledal. igro.

Anton Viher

mizarski mojster v Mariboru
Koroške ulice št. 31 492 7-1

absolviran obiskovalec strokovne šole v Gradcu

se priporoča slavnemu občinstvu posebno velečastiti duhovščini v izdelovanje vseh mizarskih izdelkov za poslopja, pohištva in uprave za sobe in prodajalne, ter vsakovrstno delo za šole, cerkve, samostane in pisarne v vseh slogih od prostega do najfinejšega izdelka po nizki ceni. Proračuni in načrti zastoj!

Specialist v izdelovanju portal in parketnih tal.

Nove, suhe gobe
kakor vse deželne pridelke

kupi ANT. KOLENC,
trgovec v Celju.

Priporoča tudi slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnega špecerijskega blaga na debelo in drobno. 358 10-10

Svarilo.

Ker si moja žena Marija Špende naročuje pijačo na up in si posojuje denar, svarim tem potom vsakega, ji na up kaj dati ali posoditi, ker ne bom jaz plačnik teh dolgov. Gornjigrad, 9. sept. 1903. — **Franco Spende,** posest. in gostilničar. 477

Ivan Jonik,
slikar in podobar v Šoštanju

se priporoča čast. duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu za vsako v njegovo stroko spadajoče novo delo kakor tudi prenovljenje cerkvenih reči. — Prevzame tudi vsake vrste črkoslikanja. 486 3-1

Dr. Bergmann

zdravnik v Mariboru 487
se je vrnil od potovanja in ordinuje kakor dozdaj.

Anton Paoluzzi,

posest. v Cittanovo, Istrija,
prodaja lastnega izdelka
grozdje

belega več vrst in črnega samo refosko po 10 gld. 100 kg. franco postaja Trst. Grozdje se pošlje do Trsta v pletenicah. Odjemalci naj pošljejo odprte sode do mojega špediterja gosp. Pelagio Tujak v Trstu, Via stadion št. 27. Vzorci se pošljejo zastoj. 491 3-1

Vsaka beseda
stane 2 v.

Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Večkr. objava
po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanih na upravnistvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Novozidana hiša, dva vrta za zelenjavo, studenec z dobro vodo in stavbišče, 5 stanovanj, prodajalna z mešanim blagom, 5 minut iz mesta, se po ceni proda. Vpraša se v Novi vasi št. 151. 393 5-5

Enonadstropna hiša, v lepi legi, za trgovino, ali pa za penzioniste pri pravni, z lepim vrtom, se zavoljo odpočitovanja po ceni proda v Studencih pri Mariboru, blizu cerkve sv. Jožefa. Vpraša se pri upravnistvu. 400 (7)

Nova, enonadstropna hiša na vogolu z 9 stanovanji, v modernem slogu zidana, z dvema verandama, pred hišo lep vrt, studenec itd. se takoj proda v Studencih pri Mariboru št. 140 za 34.000 kron. 421 6-6

Dobro obiskovana gostilna in pekarija se proda ali da v najem. Več pove lastnik Janez Lah, gostilničar na Pištanju. 451 3-3

Malo posestvo v celjski okolici s hišo, gospodarskim poslopjem, dvema vinogradi, hosto in tremi njivami, se proda. Poizvedbe pri g. M. Neumüller v Celju, vila Vekostava. 448 3-3

Enonadstropna hiša, 12 let davka prosta, s prodajalno, najemnine na leto 700 gld., se proda za 8000 gld. v Studencih pri Mariboru, Schoschteritschgasse št. 165. Izplača se 4000 gld. 456 3 3

Dve novo zidani vili, vsaka s 5 sobami, s prodajalnicama in vsaka z letno najemnino 370 gld. se proda za 4500 gld. na Ptujski cesti blizu Tržaške ceste. Izplačati je 2000 gld. 457 3-3

Hiša s štirimi stanovanji, vrtom, studencem, njiivo in sadonosnikom se proda v Novi vasi št. 167 pri Mariboru. 464 2-2

Posestvo, ležeče ob okrajni cesti med Loko pri Zusmu in Pristavo pri Poličanah, je na prodaj. Kupne pogoje pove Alojzij Belina, učit. in pos. v Remšniku pri Marenbergu. 465 3-2

Sadno drevje. Več tisoč visokostebelih jablan in hrušek ima podpisani na jesen za prodati, kakor: zim. parmena, letn. kalvil, kanadska rajn., renski bobovec, oberdikova r., vel. kaslerska r., št. mašancelj, ananas r. Hruške: Vajlerjeva mošt. normenka, mošt. sršenka. Dalje se dobi pritlikovo drevje mnogo vrst jablan in hrušek. Pohvalna in priporočilna pisma, katera imam na razpologo, so znak dobre in cene postrežbe. — Tom. Grah, Ponikva ob juž. žel. 488 4-1

Prodajalnica za ženske in otroje obleke, na dobrem prostoru v Mariboru, se radi boleznii odda. Potrebne kapitala 1000 K. Naslov „I. S. P.“ poste restante Maribor. 490 1-1

Houdan-kokoši, najboljše za jajca leci, najbolj ukusnega mesa ter jako lepe pasme, se prodajajo v Poberžah št. 170 pri Mariboru nasproti šole. 483 1-1

Čebele v panjih s premakljivim satovjem proda Jakob Lubec na Forminu, p. Moškanjci. Čebele so zdrave in za prezimovanje sposobne. Cena nizka. 484

Proste službe.

Trgovskega pomočnika z dobrimi spridevali z dežele za mešano trgovino in enega učenca iz dobre hiše sprejme takoj Vinko Zorko pri Sv. Andražu v Slov. gor. 450 3-3

Trgovski učenec, krepke postave, 14 let star in z dobrimi spridevali, iz dobre hiše, se sprejme takoj v mešano trgovino na deželi. Ponudbe na upravnistvo lista. 459 3-3

Ekonom, kateri je dobro dovršil kranjsko kmetijsko šolo in je že eno in pol leta praktično deloval, želi primerne službe kot opravnik, vincar, sadjar, kletar ali voditelj kakega posestva. Ponudbe se naj pošljejo na upravnistvo. 467 3-2

Absolviran cecilijanec, ki name-rava vstopiti v učiteljske v Mariboru, vzame proti zmernemu plačilu učenca v pouk v glasovirju. Dotična vprašanja radi dogovora naj se, prej ko mogoče, pošljejo na upravnistvo „Slov. gosp.“ pod naslovom „Cecilija“. 463 2-2

Trgovski pomočnik, solidnega obnašanja, z dobrimi spridevali želi v službo vstopiti v kmetijsko društvo kot poslovodja ali prvi pomočnik. 479 3-1

Mlinar, ki zna lepo ajdo mlet na vodnem mlinu, se sprejme. Ponudbe na upravnistvo. 482 1-1

Močnega učenca sprejme takoj trgovina z mešanim blagom C. P. Rayer v Arclinu pri Vojniku. 480 3-1

Služba organista in cerkovnika je takoj oddati. Oziralo se bo na cecilijance, ki so večji kakega rokodelstva. — Cerkvno predstojništvo Marija Snežna na Velki, dne 8. sept. 1903. 473 2-1

Krojaški pomočnik, dobro izurjen in zanesljiv, se sprejme. Franc Šedivi, Flössergasse 7 v Mariboru. 485 3-1

Kuharica, dekla in hlapec, večji kmetijstva, se sprejmejo v župnišče. Kje, pove uredništvo lista. 474 3-1

Priden krojač in hlapec se sprejmeta v zavod Marijinih bratov v Gradcu Kirchengasse št. 1. Krojač dobi 18 kron, hlapec 16 kron mesečne plače, stanovanje, perilo prosto. Po gg. duhovnikih priporočeni in z dežele imajo prednost. Vstop za krojača 1. oktobra, za hlapca takoj. Pod 20. letom starosti se ne sprejmeta. 489 1-1

Vizitnice

priporoča

tiskarna sv. Cirila

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljše železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in stroje; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Otvoritev trgovine.

Zahvaljujem se cenj. odjemalcem mojega umrlega brata **Arturja Weingerl** za dosedanje zaupanje, vljudno naznanjam cenj. p. n. občinstvu, da **sem prevzel njegovo trgovino**, katero bom vodil naprej pod tvrdko 481 1-1

Oskar Weingerl,

„pri velikem zvonu“, Tegetthoffova cesta št. 11.

Moja edina skrb bo, postreči z dobrim in cenim blagom ter vljudno prosim cenj. občinstvo, me počastiti s svojim obiskom.

Trgovina s steklom in porcelanom

Ivan Kovačič prej A. Jelovčan 476 1-1

v Radgoni, Dolge ulice 47.

Priporoča svojo veliko zalogo stekla in porcelana ter vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago, kakor: različne **steklenice** in **posodo** za gostilničarje in domačo rabo, **šipe** za okna, **ogledala**, **okvirje** za podobe itd. — Različni krasni predmeti, primerni za **darila**. Lepa izbira **igrač** za **otroke** po nizki cent. — Steklarska dela vsake vrste pri cerkvah in zasebnih poslopijih se izvršujejo **po najnižji ceni**.

Postrežba točna in solidna!

Med. univ.

dr. Fran. Jankovič

v Kozjem uljudno naznanja, da odpotuje za dobo od 16.—28. kimovca. Vsako drugo popoldne ga nadomestuje g. dr. Mirko Crkvenec iz Sv. Petra. 488 2-1

DEMETRIJ GLUMAC,

kotlar v Mariboru

Kaserngasse št. 13.

Kaserngasse št. 13.

priporoča svojo veliko zalogo **kotlov** za kuhanje žganja, kotlov za perilo in **peronospera brizgalnice**.

Izdeluje in popravlja vsakovrstna v njegovo stroko spadajoča dela točno in po ceni. 265 17

Zahvala.

Za izraz sočutja, katero se je nam izkazalo pri prerani smrti gospoda

Sebastjana Posnica,

posestnika in trgovca v Selnici, 472

za podarjene lepe vence in za obilno vdeležbo pri pogrebu, izrekamo prečast. duhovščini, gg. učiteljem, pevcem za ginljivo nagrobno, in vsem drugim župljanom iz Selnice in okolice našo najiskrenejšo zahvalo. — Selnica na Dravi, dne 12. sept. 1903.

Žalnoči zaostali.

NAZNANILO.

Usojam si naznaniti vsem posestnikom po trtni uši uničenih vinogradov, da imam letošnjo jesen ozir. prihodnjo spomlad okoli 40.000 komadov cepljenih trt na prodaj in sicer: 17.000 laški rilček (Wälschriesling), 6000 žlahtina (Gutedel), 5000 kraljevina (Königstraube), 5000 burgundec beli (Burgunder weiss), 1500 nemški risling (Rheinriesling), 1500 rulandec (Ruländer), 1500 traminec (Traminer), 1000 šipon (Mosler), 800 burgundec modri (Burgunder blau), 700 silvanec (Silvaner).

Vse te trte so cepljene edino le na Rip. portalis.

Cena za v jesen odvzete trte je sledeča: I. vrste 100 kom. 20 K. II. vrste 100 kom. 8 K. — Na 1000 kom. dobi vsak 100 kom. II. vrste povrh. — Divjaki 100 komadov 4 K. — Na željo vinogradnikov pustim tudi cepljene trte skozi zimo na stalnem mestu v trtnici ter jih še le na spomlad pred saditvijo izkopam to je meseca marca. A vsled dela z osipavanjem trtnice v jesen in da se vsled tega zemlja otežkoči z izkopanjem trtnice na spomlad ter se stori manj sposobno za zopetno vlaganje trtnice, stane vsaka ta trta 2 vin. več. Cena tem trtam je torej: I. vrste 100 kom. 22 K, II. vrste 100 kom. 9 K. Na 1000 kom. dobi tudi vsak 100 kom. II. vrste brezplačno.

Oddajajo se le edino dobro zaraščene in vkoreninjene trte. Trte oddajajo se le v od trtne uši okužene kraje. Are je priložiti vsakemu naročilu 20% od naročene svote. Na naročila brez are se ne bo v ozir jemalo. Ustrezalo se bode, dokler bo kaj zaloge. Naročila za tiste trte, ki bi naj ostale čez zimo v trtnici, sprejemam le do 5. novembra tega leta. Oni pa, ki nočejo, da bi trte ostale v trtnici, se naj oglasijo pisмено ali ustmeno vsaj do 1. febr. prihodnjega leta pri

Antonu Slodnjak,

475 10-1

trtnarju pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.

Pošta: Juršinci pri Ptuj.

I. F. PAYER,

158 10-9

kamnoseški mojster v Mariboru,
Kokoschinegg- in Hilariusstrasse.

Predno se kdo odloči za nakup nagrobnega kamena, naj se prepriča o moji ceni ter si naj ogleda mojo veliko in raznovrstno zalogo

**čez 100 izgotovljenih in zelo lepih
nagrobnih kamenov.**

Vsakomur dam vedno uljudno pojasnila ne da bi ga silil k nakupu.

Priporočam se tudi v izdelovanje vseh v moje stroko spadajočih kamnoseških in kiparskih del posebno altarje, krstne kamne, obhajilne klopi ter poslužim radovoljno z vzorci in proračuni.

Zelo solidna postrežba pri nizkih cenah!

„Vzajemna zavarovalnica“

v Ljubljani Dunajska cesta št. 15 Medjatova hiša

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbli. — **Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.**

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska.

Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost. 524 39

Rojaki zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Svoji k svojim.